

AMERIKANSKI SLOVENEK

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI.

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU.—S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGO. — ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKÉ ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian organizations.)

STEV. (No.) 166.

CHICAGO, ILL., SREDA, 27. AVGUSTA — WEDNESDAY, AUGUST 27, 1930

LETNIK XXXIX.

Jugoslovani pred fašistovskim sodiščem-Kellogg o miru

OSEMDESET JUGOSLOVANOV BO POSTAVLJENIH 1. SEPTEBRA PRED POSEBNO FAŠISTIČNO SODIŠČE. — OBDOLEŽNI SO ZAROTE, UMOV, POŽIGOV IN VOHUNSTVA.

Trst, Italija. — Križev pot, po katerem mora hoditi jugoslovanski življenj v zasadenem ozemlju, še davno ni končan, in do prihodnje postaje bodo prispeli naši mučeniki prihodnji ponedeljek, 1. septembra. Tega dne je namreč naznanjeno, da se bo pričela obsežna razprava pred posebnim fašističnim sodiščem v Trstu proti osemdesetim obtožencem, katerih imena kažejo, da so vsi jugoslovanskega pokolenja. Obtožnica govori o najhujših zločinih, kakor so teroriziranje, umori, vohunstvo, požigi itd.

Od obtožencev je pet, kateri so označeni kot vodje tajne zarotniške organizacije, katera da je izvršila več napadov z orožjem na člane fašizma, na vojaštvo ali na karabinerje. Pripisuje se ji tudi znani bombni napad, ki se je izvršil v preteklem februarju na uradu fašistovskega lista "Popolo di Trieste", pri čemer je bil ubit neki poročevalec, trije drugi pa težko ranjeni. Proti 30 osebam se bo vodila tožba v njih odsotnosti, ker so pobegnili preko meje in obsojeni bodo, ako se ne vrnejo tekom desetih dni po razglasu sodišča.

Kakor je to posebno sodišče sporočilo listom v objavo, znašala sta zločinov, ki so se izvršili v pokrajini Venezia Giulia tekom zadnjih štirih let, skupno 99, in seveda se pri tem namigava, da so vsi zločinci Jugoslovani.

Kak bo izid razprave proti obtožencem, se lahko z gotovostjo že v naprej napove. — Zlobna fašistična iznajdljivost bo znala tudi najbolj miroljubnemu napraviti zločine, o katerih ni nikoli niti sanjal, in do pravice se je bati, da bomo pogibi v naš narodni koledar poleg Gortana še druge mučelnike.

UGRABIL 10-LETNO DEKLICHO

Vatparaiso, Ind. — Farmarski delavec, 27letni C. Dellinger, je do zadnje zime služil pri farmerju E. Fosterju skozi pet let. Preteklo nedeljo se je vrnil k njemu kot na obisk ter je pri tej priliki vzjel farmerjevo 10letno hčerko in se par dni drugod deklic z okolice na vožnjo z avtom. Ko se je pa zvečer vrnil, je izpustil druge deklice, farmerjevo hčer pa je obdržal in oddrvel z njo. Na klic deklic se zbrali farmerji in pričeli zasledovati ugrabitelja. Foster je sam šel po svoj avto in pri tej priliki našel listek v njem, v katerem mu je Dellinger javil, da se je s tem namenom povrnil k njemu, da mu ukrade hčer, in da jo bo ubil, ako zavezo naznani šerifu. Foster ga je kljub temu naznanil in Dellingerja so končno ujeli v Wisconsinu.

ŠIRITE AMER. SLOVENCAL

NIKAKE VOJNE NEVARNOSTI

Odlični ameriški državnik ne vidi, da bi Evropi pretela vojna nevarnost. — Splošno ljudsko mnenje je odločno proti vojni.

Chicago, Ill. — Fr. B. Kellogg, oče takozvanega Kelloggovega pakta za večni svetovni mir, katerega je podpisala pretežna večina vseh civiliziranih držav, se je udeležil tukajšnje konvencije ameriških pravnikov. Može, ki je zdaj star 74 let, je bil pred kratkim imenovan v svetovno raziščišče. Imel je daljši razgovor s časnikarji in njegovo mnenje o svetovnem položaju je pač vredno upoštevanja.

Kakor se je izrazil, v Evropi ne obstoja taka nevarnost za vojno, kakor bi se dozdevalo, ako se površno pregleda položaj. Mednarodno gibanje za mir je namreč v močnejšem razmahu, kakor je bilo kdaj. Res je, da obstojajo med posameznimi državami sovraštva, nezaupanje in strah druge pred drugo, vendar pa se lahko zanememo, da ne bodo ta dejstva zmešala vladam glav, da bi podvzele najskrajnejše. Ni pričakovati, da bi se kdaj povrnilo podobno leto, kakor je bilo 1914, kajti v vsej Evropi so stalno mogočne sile na delu za mir. Vsaka država, ki goji agresivne namene, bo gotovo temeljito prej vzela v poštev posledice, ki bi izviral iz oboroženega napada. Niti na Balkanu, ki se splošno imenuje kotel Evrope, se ni bati nikake nevarnosti.

Pred leti so odločevale o vojni ali miru visoke glave, danes odločuje ljudstvo, in ni je močnejše sile na svetu, kakor je ljudsko mnenje. Ljudsko mnenje pa je z vojno popolnoma obravnalo.

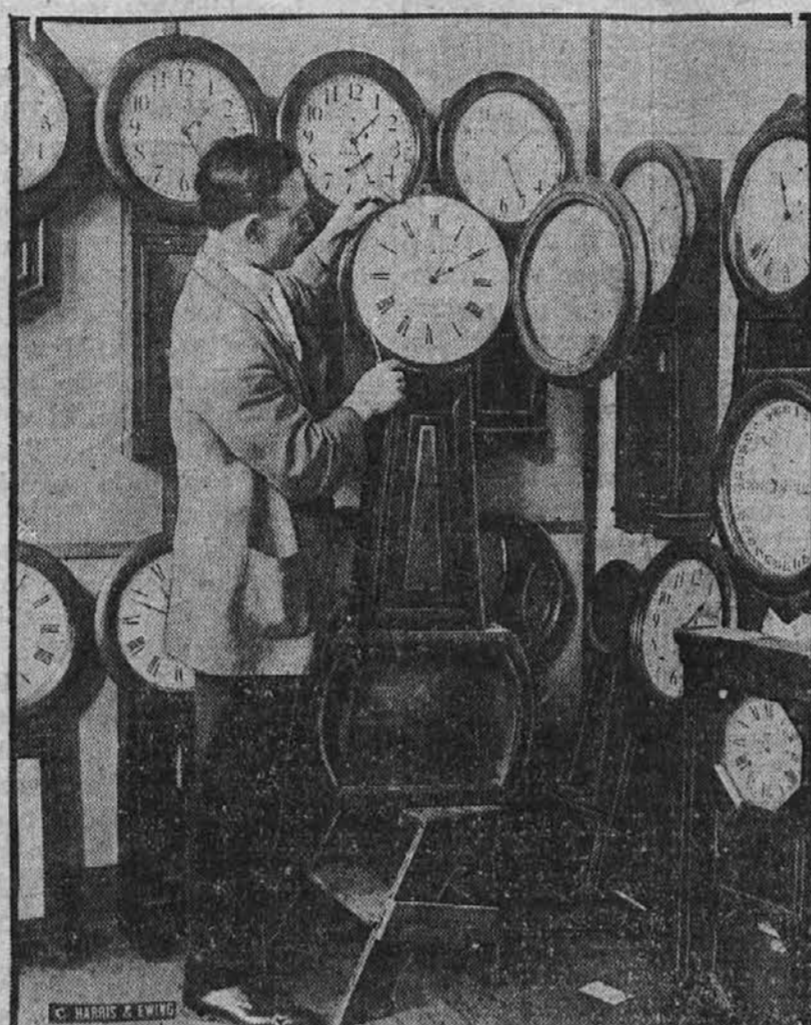
Z AVTOMOBILOM V PRODAJALNO

Chicago, Ill. — Prodajalec z obleko, Wm. Schenk, 1903 Larrabee St., je začuden pogledal, kakega odjemalca je dobil, ko se je kar celi avtomobil pripeljal skozi okno v njegovo trgovino. Izkazalo pa se je, da voznik, 17letni Paul Hammos, ni sploh nameraval ničesar kupiti, ampak, da je le izkobil kontrolo nad avtomobilom, prejadral nato cestni hodnik in se junaško pognal skozi okno.

LON CHANEY BOLAN

Los Angeles, Cal. — Znameniti filmski igralec, Lon Chaney, takozvani "mož s tiho obrazom", je resno zbolel in so morale biti izvršene nad njim že dve transfuziji krvi. Zdravniki pa poročajo, da se stanje obrača na bolje.

NJEGA VPRAŠAJTE, KOLIKO JE URA

Ch. P. Buettner, ki ga vidimo zgoraj na sliki, je važna osebnost pri upravi Zed. držav. Njegova naloga je namreč paziti, da ure v zakladniškem departmantu vedno pravilno kažejo. V delu ima na sliki ravno uro, ki je brez vsake hibe "ronala" neprestano od leta 1832.

BANDITI OROPALI MESTO

Banditi, preoblečeni v vojake, strahovali mesto.

Praga, Čehoslovaška. — V moravsko mesto Durakovec je preteklo soboto prikorakalo 7 banditov, vsi oblečeni v ukrajenke vojaške obleke in pred njimi je stopal "narednik". — Odločno so korakali po glavni cesti in jo zavili naravnost pred mestno hišo. Pozvali so župana in mu naznanili, da so bili poslani semkaj, da poiščejo nekega dezerterja. Zagrozili so, ako tekom ene ure dezerterja ne najdejo, bo moralo mesto plačati kazni 5000 čeških kron.

Nato so pridno pričeli "iskati dezerterja". Hodili so po hišah, strašili prebivalstvo in zahtevali denarne kazni od nje. Skupno so na ta način nabrali 20.000 kron, dokler ni župan opazil, s kakimi "vojaki" ima opravka. Poklical je orožništvo, ki je dva bandita ujelo. Ostalih sedem je pa pred begom iz masčevanja še zažgalo županovo hišo.

OGROMEN PARNIK V NACRTU

Vichy, Francija. — Francoska vlada je izvršila potrebna pogajanja s parobrodno družbo Francoska linija za zgraditev ogromnega parnika, ki bo stal 30 milijonov dolarjev, od katerega bo plačala vlada dve tretjini. Kolosalni parnik, ki bo imel biti zgrajen v štirih letih, bo mogel voziti okrog 5000 potnikov. Dolg bo 1000 čevljev. V slučaju vojne se bo lahko izpremenil v vojno križarko.

KRIŽEM SVETA

Washington, D. C. — Kakor se da sklepati iz izkazov prejšnjega leta, se bo tekom leta 1930 poslužilo najmanj 200.000 potnikov aeroplanske redne potniške službe. V letu 1929 se je vozilo v Zed. državah okrog 150.000 potnikov. Vseh licenciranih aeroplanov je 6786.

Kalgoorlie, Avstralija. — Avstralski ministerski predsednik, J. H. Scullin, je nevarno zbolel, ko se je nahajal na svoji poti v London, da se udeleži konference, ki se bo vršila prihodnji mesec.

Jeruzalem, Palestina. — V soboto so Arabci proglasili po celi Palestini splošno stavko kot protest proti angleški oblasti. Stavka pa ni bila uspešna in se je po večini niso udeleževali, razen v Jeruzalemu.

Riga, Latvija. — Latvjska zveza industrijalcev in trgovska zbornica ste vložili pri vladi protest, ker se je dovolilo dvem rusko-latvijskim družbam, da smejo prodajati sovjetske poljedelske stroje v Latviji.

Quincy, Ill. — Pri zadnji suši so vse reke v osrednjem zapadu izgubile mnogo vode. Tako je reka Mississippi nižja, kakor je bila kdaj tekom zadnjih 50 let.

Brusel, Belgija. — Preteklo nedeljo je 50.000 Plamec praznoval spominski dan za svojimi padlim rojakom v vojni. Pri tej priliki je neki belgijski letalec metal letake, v katerih so bili Flamci označeni kot strahopetci. Prišlo je do preteпов, v katerih je bilo 50 oseb ranjenih.

Cleveland, O. — Na domačo zabavo, ki jo je priredil prodajalec zemljišč, R. S. Dunham, je vdorlo pet roparjev. Gostje pa so se jim odločno postavili v bran in se pretepalili z njimi, dokler ni prispela policija. Od gostov je bil ubit dijak M. Wilkinson. Ujeli so tri roparje, od katerih sta bila dva ranjena.

Chicago, Ill. — Avtomobilske nesreče so zahtevale preteklo nedeljo v chicaškem Cook okraju zopet šest človeških življenj. S tem je narastlo število človeških žrtev od novega leta dalje na 639.

Queensport, Nova Scotia. — Semkaj so prileteli preteklo nedeljo štirje nemški letalci pod vódstvom kapitana W. von Gronau, ki so namenjeni v New York. Za svoj polet so vzeli popolnoma novo pot, namreč iz Nemčije preko Islandije, Grinlandije in Labradorja.

Verske točke so se nekoliko spremenile na skupen predlog in nasvet vseh navzočih č. g. duhovnikov.

Kakor smo že poročali večeraj, je agitacija glede prihodnje konvencije zelo močna za Chicago in Milwaukee. Kakor izgleda, bo Chicago v tem oziru najbrže zmagala.

Iz Jugoslavije.

STRAŠEN KONEC FANTOVSKEGA PREPIRA. — VELIKO NEURJE NA HRVATSKEM. — ZASTRUPLENJE Z GOBAMI. — SMRTNA KOSA. — RAZNE DRUGE NOVICE.

Napad z vilami v Spodnjih Pirinčih.

Ljubljana, 6. avg. — V splošno bolnico so davi pripeljali 17letnega dninarja Josipa Lavriča iz Zg. Pirinč, ki je postal žrtev napada svojega tovariša, kovača Jerneja Zajca iz Spod. Pirinč. Imenovana sta bila popreje dobra znanca in sta fantovala skupaj. Zadnje dneve pa se je njuno prijateljstvo iz neznanega vzroka ohladilo in pričela sta se naravnost sovražiti. Sovražnosti so prihajale na dan v raznih nastopih. — Snoči sta se oba fanta zopet pošteno sprla. Na vasi je bil velik kraval, ki je trajal pozno v noč. Lavrič je šel spat in je hotel jutraj spet na delo. Komaj pa je prišel na cesto, je skočil predenj podivjani Zajc ter ga napadel z vilami. Lavrič se je skušal umakniti, a se mu ni posrečilo. Zajc ga je z vso silo sunil z vilami v prsa. Z vzklikom: "Jezus, Marija!" je napadanec odskočil, a ga je podivjanec že drugič in še tretjič sunil v prsa, da se je nato zgrudil ves v krvi na tla. Nezavestnega Lavriča so s prvimi dopoldanskim vlakom prepeljali v ljubljansko bolnico. Lavrič je bil še vse dopoldne v bolnici nezavesten, a šele proti poldnevu se je zavedel ter je kratko pojasnil žalosten dogodek. Lavrič ima na več mestih predrta pljuča. Prizadete mu rane so smrtonovarne.

Neurje na Hrvatskem.

Petrinja, 6. avg. — Danes popoldne med 3. in 4. uro se je izlila nad mestom in okolico vse doli do Siska strahovita ploha s točo. Toča je padala tako gosto, da je uničila skoro polovico poljskih posevkov. Ob 4. se je nebo naglo zvedrilo in solnce je začelo tako prikupati, da se seljaki boje, da jim bo ožgale še to, kar je ostalo po neurju.

Kraljica zraka v Belgradu.

V nedeljo zjutraj, 3. avg., je priletela na zemunsko letališče s potniškim letalom zna-angleška letalka Em. Johnson. Letalka je bila dobro razpoložena in je pripovedovala novinarjem o svojem rekordnem poletu.

Strupene gobe.

Zagreb, 7. avg. — Danes popoldne so prepeljali v bolnico uradnika Jugoslovanske banke Nikola Popovića. Na dopoldanskem izletu je nabral neke gobe, ki mu jih je žena privedla za kosilo. Kmalu zatem so se pojavili znaki zastrupljenja. Njegovo stanje je zelo kritično.

Smrtna kosa.

V Nevljah pri Kamniku je umrl Anton Novak. — V St. Jerneju je umrla Neža Žibert, urarjeva žena. — V Ljubljani je umrl Josip Bahovec, oče vetergovca Bahovca. — V Mariboru je umrla Matilda Vrhovec, soproga zvanika mariborske policije, stara 47 let. — V Trzinu so pokopali Ivana Majcen v starosti 91 let. — V Ljubljani je umrla Marija Rebolj.

Nova maša.

Naš rojak g. Josip Kuk, salezijanec, je imel 10. avgusta v farni cerkvi v Konjicah prvo sv. mašo. Zadnji premicijant je bil njegov bratranec, ki je imel premicijo baš ob izbruhu svetovne vojne.

Nesreča na žagi.

Posestniku Jožetu Plut na Vrtači, občina Semič, ki je že 70 let star, je cirkularka odrezala palec na roki, ko je žagal deske za popravo svinjaka. V kandidjsko bolnišnico je prinesel v papir zaviti prst in vprašal, če mu ga lahko nazaj pritisnejo.

Nesrečen padelec na dvorišču.

Nedavno je padla na domačem dvorišču 48letna sobarica Terezija Ogradijeva iz Celja in si zlomila desno nogo nad gležnjem. Tudi njo so morali oddati v bolnico.

Ribištvo brez kart.

Iz Slov. Bistrice javljajo, da se je razpaslo ribištvo brez ribiških kart. Orožniki vsak dan konfiscirajo kakšen "sak" in ribiče naznanijo, pa jim vendar nikoli ni kazni dovolj.

Z desnico v mlatilnico.

Posestnik Fr. Kumer iz St. Pavla pri Preboldu je zašel z desno roko na domačem dvorišču v mlatilnico, ki mu jo je strašno razmesarila in je moral poiskati pomoč v celjski bolnici. Kumerjeva poškodba je zelo resna.

Vaščani obkolili šoferja.

Blizu gostilne Kastelic v Žabji vasi je avto treščil v voz s tako silo, da ste posestnica Ivana Renuša in njena 5letna hčerka odleteli z voza. Deklica je zadobila hude poškodbe. Šofer je hotel voziti naprej, pa so mu vaščani zastavili pot in ga zadržali tako dolgo, da je prišla orožniška patrolja, ki je ugotovila, da je kriv nesreče šofer.

Um se je omračil

63letnemu posestniku, J. Elgiču pri Sv. Jurju ob Pesnici, Morali so ga zvezati in odpeljati v mariborsko splošno umobolnico.

Umrla pri igri.

V Šidroku pri Osijeku je igrala žena grofa Aladarja Jankovića "bridge". Zaradi nelepe igre svojega soigralca se je tako razburila, da jo je zadel kap in je umrla.

AMERIKANSKI SLOVENEK
Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.
Published by: EDINOST PUBLISHING CO.

POZOR. - Številka poleg vašega naslova na listu znači, do kdaj imate list plačan.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

J. M. Trunk:

Amerikanski boljševizem

Popolnoma opravičemo lahko govorimo o — ameriškem boljševizmu, kakor govorimo o ruskem boljševizmu.

Malo čudna prikazen je pred nami. Neki krogi v Ameriki so postali precej nervozni radi — ruskega boljševizma.

Je vse le slepomišljenje... Staljin je slovesno izjavil na zadnjem kongresu, da bo oko sovjetov obrnjeno na propagando.

Imamo pa tudi ameriški boljševizem. Treba ga je umeti prav. Komunistem je pač komunistem kot nauk, in na sebi ne more biti razlike med komunistom in komunistom.

Malo drugače pa se pokaže slika, ako zasledujemo, kaj vodi pri nas v Ameriki v boljševizem, in kako hočejo boljševizem pobijati.

Papež ve, kaj govori, in kdaj naj govori. Pij XI. je sprejel v avdijenci rektorja katoliške univerze v Washingtonu.

Papež, je gotovo zadel. Ni treba nobene Fischeve komisije niti civilne federacije, ki naj nam šele pove, da se širi propaganda po vsej deželi.

GLASOVI IZ TEME DAVNIN

(Konec.)
"Jaz saj sem o tem prepričan," je mirneje nadaljeval. Slučaj je nanesel, da gredo moja raziskavanja v isti smeri.

po vsej Uniji. Nevarnost je tu, in kakor papež svari, je bližja kakor si sami mislimo.

Ali naj stojimo križem rok, ali naj pustimo, da gre, kakor pač gre? S tem bi dosledno priznali resničnost in opravičenost boljševizma.

Kako naj se obranimo komunizma? Tu je treba resnega preudarka, in bi prav nič ne bilo pomagano, ako bi samole rotali in rohneli zoper propagando in zoper komuniste, ki jo širijo.

KAKO SE GIBLJEJO PRI FARI SV. VIDA

Začelo se bo, sem zavpil v nedeljo dne 3. avgusta, ko sem prišel od maše. Bil sem namreč pri sv. maši ob 8. uri in sem slišal, ko je Father Ponikvar povedal, da so hiše, katere se nahajajo na mestu, kjer se bo zidala cerkev, prodane.

Lawrence Bandi.

SMRтна KOSA IN DRUGE NOVICE IZ PUEBLA.

Zopet se je oglasila bela žena smrt pri družini Mr. in Mrs. Miklič in pokosila mlado življenje, Alberta Miklič, starega komaj 15 let.

Moja sestra Agnes Prelesnik je odšla na oddih k svoji hčerki v Kalifornijo.

Slišalo se je celo govoriti od faranov, da ako bi enkrat prišli z delom, da bi takoj ta ali oni daroval po par sto dolarjev za to potrebo cerkev sv. Vida.

Leonhardt napravi brzo krettnjo. Seveda! Od tod pozna to ime.

"Da," nadaljuje doktor, "na ta način je tvoja sestra dobila stanovanje. Malo je manjkalo in... To ni zdravo stanovanje za nervozne ljudi."

Saj sem morda sam norec; ta gospod Elija Rubin, ki si je domišljjal, da postelja govori z njim, ni šel iz glave.

Ne, to ti povem, moj sin, za poklicnega opazovalca si dovolj slep. Ko sva večerjaj prišla do te hiše, sem dobro videl, kako si začuden zijal vame.

Dobila je prav krasna darila. Vsem se prav iz srece lepo zahvali za vse.

Gospa Storklja se je oglasila pri družini Mr. in Mrs. Oražen, Pene Street, in je tam pustila čvrstega sinčka.

Mogoče, da je še kje kaj novic, pa sedaj ne vem zanje. Kadar se zopet moja košara napolni, bo n pa spet kaj poročala.

Josephine Meglen, zast.

JUGOSLOVANSKEMU OBČINSTVU V MINNESOTI

V imenu Glavnega in Centralnega Odbora, Ameriške Jugoslovanske Zveze v Minnesoti se tem potom vljudno vabi vse člane in članice, zveze, kakor tudi vse Slovence in ostale Jugoslovane v Minnesoti, da se vdeležijo Sestega Jugoslovanskega Sestanka, ki se bo letos vršil v mestu Gilbert, Minnesoti prihodno nedeljo dne 31. avgusta.

Zbiranje delegatov in vseh jugoslovanskih podpornih društev, ki so se odzvala povabilu in se bodo vdeležila parade, se prične točno ob 1:30 popoldan v Gilbert High School Auditorium. Od tam se prične velik pohod po mestu Gilbert s godbo na čelu.

Torej rojaki, vsi na čelo mesta Gilbert v nedeljo dne 31. avgusta. Pokazimo ameriški javnosti da se tudi mi zavedamo naše narodnosti, in za napredok celokupnega jugoslovanskega naroda v Minnesoti.

John Movern, gl. tajnik A. J. Z. v Minnesoti.

IMENA DELEGATOV LOKALNIH KLUBOV AMER. JUG. ZVEZE

Imena delegatov lokalnih klubov Ameriške Jugoslovanske Zveze v Minnesoti, ki so se dosedaj prijavili za šesto letno konvencijo, ki se bo vršila v mestu Gilbert, prihodno nedeljo dne 31. avgusta.

Eveleth, Ameriški Jugoslovanski klub št. 1. J. A. Ambrozich, Geo. Kotze, John Bayuk, Matt Kozar, Louis Baudek, Joseph Kokalj, Rudolph Barich, Matt Kastelic, Lorance Botz, Frank Lousin, August Beratolich, Frank Lenich, Jerry Chernogoy, Frank Levstik, Martin Champa, John Laurich, John Debelak, Anton Lesar,

gled opazil. Poslej sem sploh mislil samo na to, kako bi prišel tu hišo velike skrivnosti!

Ostalo boš polagoma sam umel. Nemudoma pride k meni tvoja sestra. V svoje preseščeno kje stanuje in kaj ji je. Nato sem zagrešil majhen medicinski zločin in jo z zvijačo spravil v sanatorij dr. Hütterja.

Dr. Hock utihne in si briše potno čelo. Dolgi Leonhardt pa razburjen koraka po sobi gor in dol.

Stric in nečak. — Striček, nocoj se mi je sanjalo, da si mi posodil 20 dolarjev.

— Posodil, da sem ti jih praviš? Kdaj mi jih pa vrneš?

Lahko in hitro. — Rad bi vedel, kaj misliš o meni tvoja žena.

— To ni težko zvedeti. Kar sedi na njen novi klobuk.

Beračeva samohvala. — Jaz sem tako dobrega srca, za vsakega imam odprto roko!

Nova mamica. — Vdovec je poročil že precej staro žensko in jo je predstavil svojim otrokom.

Tu vidite sedaj vašo novo mamico! — Najmlajši jo je zelo nezaupno gledal.

Oče ga je pa vprašal: Kaj tako čudno gledaš? — Sinček: Rekel si, da je nova mamica, pa tako stara izgleda!

Baharija. — Prvi kmet: Prebito vreme! Še stelje in drv ne moremo pripraviti, tako dežuje! — Drugi kmet: O, pri nas pa je stelje, da se kar že gnoj dela iz nje in drv, da jih kar kurimo!

Sodba. — Stanin ženin se prvič predstavi njeni družini. Po njegovem odhodu pravi oče: — Stana nima slabega okusa, kaj mamica?

— Za prvič naj bo, — meni mati previdno.

Moderni otroci. — Kdo pa te je pretepel, Karlek? Gotovo oče! — Karlek: O ne, njegova je boljša polovica!

Ni vse zlato, kar se svetli! — Učitelj: Zlato, vse zlato, kar se svetli. Povej mi kak tak predmet! — Mihec: Vaš nos, gospod učitelj.

Bubikopf še ni dovolj! — Dva moška, med njimi eden plešec, se razgovarjata. Prvi: Odkar so ženske ostrizen, pa res ne veš, kdo je ženska in kdo je moški! — Drugi, ki je plešast: E, kaj! Pleše pa vendar le še ne spravijo skupaj!

Dober računar. — Učitelj: Ti si domišljajev, Janezek, da si najboljši računar. Povej mi 12 jabolk imaš, 3 poješ, koliko jih še imaš? — Janezek: Imam jih 12. — Učitelj: Vidiš, da ni res! — Janezek: Pa je! Tri imam v želo, 9 pa na mizici.

Za jugoslov. častnega konzula v Montevideo je bil imenovan Juan V. Desposita. Do sedaj je bila ta precej številna naselbina brez vsake prave začitice.

plazija, ki sva ji bila priča tudi midva, je mero prepolnila. . .

Do daljšem molku je sklenil docent: "Jutri bom skušal preiskati anteno in morda tudi razbitine aparata. . . Toda me upam ničesar. V dno duše sem prepričan, da stari učenjak ne bo ozdravel in da mu ne bom mogel rešiti slave te velikanske iznajdbe, ki jo bo kdajkoli nekdo gotovo odkril kak drug iznajditelj; kajti da so se začele razmikati megle, ki zakrivajo zadnje tajne naravnih mogoče dvomiti."

Arnold Höllriegel, prevel A. V.

Nedotakljiva. — Žena: Pre-povedaj mi ozirati se med očenašem pri besedah "reš", nas vsega hudega" vedno nam.

Podpirajte trgovce in obrtnike, ki oglašajo v Am. Slovence!

Zapadna Slovanska Zveza

DENVER, COLORADO.

Naslov in imenik glavnih uradnikov.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: Anton Kochevar, 1208 Berwind Ave., Pueblo, Colo.
Podpredsednik: Geo. J. Miroslavich, 3724 Williams St., Denver, Colo.
Tajnik: Anthony Jersin, 4825 Washington St., Denver, Colo.
Blagajnik: Michael P. Horvat, 4801 Washington St., Denver, Colo.
Vrhovni zdravnik: Dr. J. F. Snedec, Thatcher Bldg., Pueblo, Colo.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: Matt J. Kochevar, 328 Central Block, Pueblo, Colo.
2. nadzornica: Mary Grum, 4949 Washington St., Denver, Colo.
3. nadzornik: Joseph Štrabec, 412 W. New York Av., Canon City, Colo.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: Leo Jurjovec, 1840 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
2. porotnik: Anton Rupar, 408 E. Mesa Ave., Pueblo, Colo.
3. porotnica: Rose Grebenc, 1126 E. 61st St., Cleveland, O.
4. porotnik: Edvard Tomšič, 313 E. Topeka Ave., Trinidad, Colo.
5. porotnik: Peter Blatnik, Box 286, Midvale, Utah.

URADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec", 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Vse denarne nakaznice in vse uradne reči naj se pošiljajo na glavna tajnika, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem v odrasli oddelci, spremembe zavarovalnice, kakor tudi bolniške nakaznice, naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Z. S. Z. se priporoča vsem Jugoslovanom, kakor tudi članom drugih narodnosti, ki so zmogni angleške jezika, da se ji prikljopijo. Kdor želi postati član zveze, naj se oglasi pri tajniku najbližnjega društva Z. S. Z. Za ustanovitve novih društev zadostuje osem oseb. Glede ustanovitve novih društev pošlje glavni tajnik na zahtevo vsa pojasnila in potrebne listine.

POJASNILA IN POTREBNE LISTINE.

SLOVENCI, PRISTOPAJTE V ZAPAD. SLOVANSKO ZVEZO!

IZ URADA GLAVNEGA PREDSEDNIKA Z. S. Z.

Denver, Colorado.

Ker se bliža čas izleta Coloradskih društev ZSZ., ki bo prihodno nedeljo, vas še enkrat pozivljam vse, da se gotovo vsi udeležite tega pravega izleta. Na izletu se boste imeli priložnost spoznati z drugimi člani iz Colorada. Zabave bo pa tudi dovolj, za stare in mlade. Ako boste želeli, boste lahko obiskali vse zanimive kraje v bližini, kakor: Woodman Sanatorium za jetične, ki je eden najboljnjih v Ameriki, Vrt bogov (Garden of the Gods), Jamo vetrov, (Cave of the Winds) in še več znamenitih krajev skalovitega gorovja, (Rocky Mountains). Zatorej vsi tisti, kateri še niste videli vseh teh krasot, pridite, sedaj se vam nudi lepa prilika. Na tem izletu bo mnogo članov, ki vam bodo rade volje pokazali vse. Ker bo drugi dan delavski dan, "Labor Day", bomo imeli dovolj časa za si vse ogledati.

Društvo Slovan in Western Star iz Pueblo, se bosta zbirala pri dvorani sv. Jožefa na Grovu od 8. do 9. ure dopoldne in kateremu ni pot znana bo šel lahko z nami. Torej člani iz Pueblo, pridite vsi na Grove ne kasneje, kakor ob 9. uri dopoldne, ker ob 9. dopoldne bomo odhajali. Ako bi pa kdo želel iti prej, ali kasneje, naj se ravna po sledečem nasvetu: Peljite se po tlakovani cesti skozi Colorado Springs proti Denverju. Ko pridete nekako 4 milje iz Colo. Springs, boste videli napis "Piknik ZSZ." Tam obrnete iz tlakovane ceste in še eno miljo in pol, pa boste na izletu.

Vsi na prvi izlet Coloradskih društev ZSZ. Na svidenje. Anton Kochevar, glavni predsednik.

Our Young ZSZ.

TRAIL BLAZERS LODGE NO. 41 W.S.A.

Denver, Colo.

On Sunday, August 10, Supreme Vice-President George Miroslavich in company with Supreme Secretary Jersin and Bro. Joseph Shaball of Trail Blazers Lodge motored to Pueblo to assist the members of Pueblo in organizing a Juvenile Branch. On our way to Pueblo we stopped in Colorado Springs and had a short talk with Bro. Mike Kapsh in relation to the State picnic to be held near Colo. Springs Aug. 1st, and everything is coming along just fine, so make preparations to be there and let us have a very large turnout and show the people in general that we are a good and live organization. Be sure and be there and bring your friends along and don't forget the date: Sunday, Aug. 31, 1930.

We arrived in Pueblo about 10:30 A. M., and after a few handshakes we proceeded to St. Joseph's Hall where Slovan Lodge No. 3 were holding their meeting, but got there just as the meeting was over with, but nevertheless we got to meet several of the members. After the hand shaking and introductions we just got into a conversation as good fellows do when they meet, and before we knew it, it was dinner time. Supreme Pres. Anton Kochevar invited us to his home for dinner and we certainly have done justice to the dinner after the long drive we made. We wish to thank

Bro. Kochevar and his wife for their hospitality.

After dinner we went back to the hall and got a surprise; the Juveniles were in session, they had organized their Branch before and this was their second meeting; the meeting was under the supervision of Bro. Brayda, who is one of the Supervisors of the Branch. I wish to state that the children have done very well in conducting their meeting for the time they have been organized and have a very bright future; we were told by Bro. Anton Rupar, Secretary of Western Star Lodge No. 16 that they have the applications of 22 new Juveniles. The order of business when we arrived, was a selection of a name for the Branch. Several names were offered and a vote was taken on same, and by a unanimous vote the name of Pueblo Boosters' Juvenile Branch No. 3 was selected. — May you live up to your name and strive and boost for the ZSZ. organization.

Supreme Supervisor Miroslavich was called on for a speech, and he gave a very interesting talk on the aims and ideas of the Juvenile Branches and the reason they are being organized. Bro. Sheball of Trail Blazers Lodge gave a talk on the progress of the United Comrades Branch No. 1 of Denver and of some of the event they have had. Bro. Jersin gave a short talk on the ideas of Juvenile Branches; short talks were given by Bros. Brayda, Rupar, Anton Kochevar, Matt Kochevar, Lesar and several other brothers who were in attendance and they

all pledged their support to the Juveniles and lend them all the aid they possibly could to make their Branch a success; the Juveniles were then called on for speeches and they would make some of the elders ashamed of themselves the way they got up and made their speeches. After the meeting Bros. Miroslavich and Shaball played games with the children and all had a good time.

Bro. Brayda invited the elders to his home where we were treated royally and many things were discussed in relation to a bigger and better ZSZ., it was a sort of a booster meeting. While we were getting out of our cars Bro. Fred Sterle of Slovan Lodge No. 3 came across the street to greet us and we learned that Bro. Sterle had been sick in the hospital and is at home now convalescing and that all during his sickness he has not asked for any sick benefit; if we had more members like Bro. Sterle, we would not have to pay any special assessments in the sick benefit fund and could pay members easy who are deserving sick benefits. It is members like Bro. Sterle who encourage us to carry on the work for the organization and make us want to work that much harder.

After spending a couple of hours at Bro. Brayda's home, Bro. Matt Kochevar invited us to have supper with him at the Congress Hotel, but we declined his invitation, but not to be outdone Bro. Kochevar had a banquet prepared for us at the home of Bro. John Germ and it truly was a banquet fit for a king to sit down to, every one has done justice to the meal, and we must say that Mrs. Germ is a very splendid cook. Bro. Germ entertained us with several vocal selections and he sure is some singer; Bro. Germ you missed your calling, you should have gone on the concert stage where you could have made a very prominent name for yourself; with your voice and ability you could have attained a high standing in the musical world.

The time slipped away so fast that before we knew it the hour was past midnight and it was time for us to start our homeward journeys, so we had to bid every one good night and good-bye after having such a good time, and we take this means of thanking Sup. Pres. Anton Kochevar, Sup. Trustee Matt Kochevar, Bro. Frank Brayda, Pres. of Slovan Lodge., Bro. Luis Lesar, Pres. of Western Star Lodge, Bro. Anton Rupar, Sec. of Western Star Lodge, Bro. John Germ and wife, Bro. John Trontel and family and Bro. Louis Anzick for your kindness and hospitality and for the way you entertained us during our short stay in your city and may we have the pleasure of repaying you back some time in the near future. By this little trip we know we have welded the bond of good-fellowship closer as all our aims seem to be the same, a closer unity among the Slovenian people.

Dedicated to Pueblo Boosters Branch No. 3:
Here is wishing you luck and success,
May your efforts never be in vain,
To your Branch give your best
And on your fair name there will be no stain,
For the good work you are doing
You shall be repaid manyfold,
When you get old and gray
Proudly you will say
Some of the work I've done for the W. S. A.

Joseph Shaball, Pres.

TOWN TOPICS by the Lightning Bug

The meeting that was held on Monday, August 18, was rather quiet and seemed like the day after an important holiday.

Joseph Yurko, was promoted to the office which was vacated by the deceased William Lesser, as Pres. of the Board of Trustees and the members elected Frank Grande to the board.

George Miroslavich asks all members who are interested in taking part in the coming minstrel show to kindly give their name to him and he will try to find a place for them.

Everything went along smoothly until the fire whistle at Swift & Co. started blowing then Matt Chermas went on a mad run, the only reason the members could see for this act is that Matt owns a share in the company and he couldn't afford to lose any money.

The Trail Blazers memorial services brought many a tear into the eyes of the members as it was brought into use for the first time since the founding of this lodge. Many admit they had never seen such a spectacle before. It was indeed wonderful but we hope that we may not have to use it again for some time.

"Scotty" Trontel is saving all the stray pennies he can get as he is planning to go to Europe sometime in the near future. He even wants to get paid to do a "Tight Rope Walk". Can you imagine such a thing?

It seems every day you pick up the daily paper you read about the Drouth that is doing a great damage, it seems so bad that even the appeal was made to the government. Funny, we don't have any here, but I understand it his Pueblo pretty bad following the departure of Joseph Shaball, Geo. Miroslavich and Anthony Jersin who were in that city a few weeks ago.

Joseph Shaball was the driver on this trip and broke all speed records and came close in breaking his neck when he run into a post. Mr. Jersin then relieved him and luckily there was no traffic as he had the possession of the whole road. This was his first driving experience. Geo. Miroslavich was in the back seat when the trip was started from Pueblo, but he suddenly disappeared. Mr. Shaball and Mr. Jersin made a frantic search thinking he probably fell out but after some time they found him asleep on the floor of the car.

The members will see very little of Joseph Shaball for the next few weeks as his Father-in-law, Mr. Emil Forman of Elizabeth, N. J. who is a U. S. Government Interpreter stationed at Ellis Island, N. Y. will be here after an absence of 27 years. Joe is going to do the entertaining.

Frank Grande was intending to buy a stove and as he was looking through a catalogue one attracted his eye. After looking it over Frank wanted to see what it looked like at the back so he turned the page over and was very surprised to see the stove gone. Katherine Mershe and Julia Turk attend many of the meetings and seem to enjoy them immensely, they always keep these days open. Glad to see you girls and be present as often as you can.

Matt Grum had a terrible time smoking one of Steve Malensek's ropes, the thing just wouldn't burn and finally gave it up as a bad job.

Oi, Oi, mine goodness grapes, John Peketz interprets Jewish. He read one of their papers and the fellows thought John was getting buggy.

The Kalcevic family is always among the present at all the meetings they certainly should get a lot of credit. John Kalcevic was appointed as the new Sergeant-at-Arms and he sure knows his stuff. Au Revoir.

DEDICATED TO THE TRAIL BLAZERS LODGE, NO. 41, Z. S. Z.

The lodge that I belong to, Right in the community where I live, Always striving for harmony, In advancing good-fellowship, Long may they carry on.

Rightly we look into the future.

Let us all pull together And we will always prosper, Zealous to do good to others, Encourage the juveniles, Remember the sick and the distressed, S-hoot straight with everyone.

Life is short and sweet, On with the good work, Don't fail those in need, Get in and do not shirk, Everything will end happily.

An Ardent Booster.

TO IN ONO

SANJE ODKRILE TATU

Steklarskemu mojstru Alwihu Bangschewa v Berlinu je nekdo vlomil v stanovanje in ga popolnoma oplenil: Obleka, perilo in vse drugo je šlo z zlikovcem. Oškodovani mojster je tekel na policijo, poizvedoval pri sosedih, starinarjih itd., a vse zaman. Potem je imel pa neko noč čudne sanje: natančno je videl neko majhno zastavljalnico, šel po stopnicah vanjo, govoril z njenim lastnikom in našel tam svoje ukradeno imetje. Ko se je prebudil, so mu ostali prizori in obrazi iz sanj jasno v spominu. Povedal je svoje sanje ženi, znanecem, ki so se mu pa seveda smejali v obraz, le žena mu je priporočala, naj gre zastavljalnico iskat. Bangschewa se je slednjič napolil po mestu in res našel zastavljalnico, ki jo je bil videl v sanjah; v njenem voditelju Lehmannu je takoj spoznal moža iz sanj, in ko je poprašal po takem in takem blagu, se je Lehmann popraskal za ušesi, si dal izplačati odškodnino za trud, nato pa pritesel dve Bangschewovi obleki. Sedaj je šel Bangschewa na policijo, ki je uvedla preiskavo in tudi kmalu našla tatu v osebi ne-

kega Neumanna.

POKLIČITE NAS, da vas založimo s premogom zdaj, dokler je po najnižjih cenah. — Wm. Suk, prevaževalec, 1943 W. 22nd St., Chicago. Tel. Lawndale 9747.

10x(3233)

NAZNANILO!

Vsem onim, ki naročajo "ABECEDNIK" in "KATEKIZEM" za ameriške Slovence naznanjamo, da sta obe knjigi pošli in jih nimamo več v zalogi. Glede ponovne izdaje smo se obrnili na slovenske župnike onih naselbin, kjer imajo slovenske farne šole, za mnenje o ponovni izdaji. Kot izgleda, se bo knjigi razmeroma potrebno tu in tam spremenilo, v čemur pa mora priti do soglasja, predno se more kaj ukreniti glede nove izdaje. Ležeče je torej na vodstvih slov. farnih šol, da določijo, ali so tozadavne slovenske knjige še potrebne in kako in v koliko se naj iste spremenijo, da bodo odgovarjale potrebam današnjih razmer v naših šolah po Ameriki. Vsem onim pa, ki naročajo "ABECEDNIK" in "KATEKIZEM" naznanjamo, da jim z imenovanima knjigama ne moremo postreči, ker sta pošli.

kega Neumanna.

TRI PIPE TOBAKA...

Učenci iz londonskega narodnega muzeja so dognali, da se najdejo najbolj raznovrstne pipe za tobak na francoskem otoku Madagaskarju ob vzhodni obali Afrike. Sploh v Afriki vsi kade: možje, žene in otroci. Za pipe rabijo les, bambusove trstike, kamen, rogove in celo stare puške na kresilo. V ponvice za smodnik nabašejo tobaka in vlečejo dim na koncu cevi. Dosti življenja teh črncev se vrti okoli pipe tobaka. Neka njih modrost pravi: Če si se sprl z bratom in si sklenil, da ga umoriš, sedi in pokadi pipo tobaka. Ko jo boš pokadil, se boš prepričal, da je smrt zanj prehuda kazna, da so dovolj palice. Tedaj napolni drugo pipo, sedi in jo pokadi in dejal boš: "Par hudih mu jih povem, dovoli bo." Prav. Pa še tretjo pipo pokadi in dejal boš, ko streseš pepel iz nje: "Grem k bratu in mu odpustim."

Ali ne potrebujemo tudi mi malce te zamorske modrosti?

ODKRITA 33-LETNA SKRIVNOST

Oslo, Norveška. — Pred 33 leti, v letu 1897, se je odpravil S. A. Andree, letalec, na podjeto, ki se je za tedanje čase smatralo nad vse drzno. Z dvema tovarišema se je odpravil z balonskim zrakoplovom, da razišče mrzle severne kraje. — Odšel je in ves čas ni nihče vedel, kaka usoda je zadela ekspedicijo. Pred par dnevi pa se je skrivnost rešila, ko je neka skupina našla ostanke mrtvih trupel in vse priprave pod snegom na otoku White. Pri Andreeju so našli tudi zapisknik, ki ga je vodil, še dobro ohranjen, ki bo gotovo razkril mnogo zanimivih stvari, ki jih je ekspedicija morala prestati.

UMOR DVEH IMIGRACIJSKIH URADNIKOV

Fort Frances, Ont. — Pri mestu Emo, 25 milj oddaljeno od tu, sta bila preteklo nedeljo od nekega bandita ustreljena dva imigracijska inspektorja. Napadalec, neki E. Frenett, je menil, da uradnika zasleduje njega, dočim v resnici ni. Eden izmed uradnikov je bil ustreljen na vlaku, ravno ko se je zbudil, drugi pa, ko je

KNJIGE

poučne, povesti in romane, knjige za mladino, nabožne knjige in različna izbora molitvenikov, slovenske pesmarice, cerkvene in posvetne glasbe se dobi pri

KNJIGARNI AMERIKANSKI SLOVENEK 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill. Zasludujte cenik knjig v listu ali pa pišite po brezplačen cenik.

stopil na vlak. Predno je bandit zapustil vlak, je še oropal oseboje v službi in se nato skril v neki farmerski hiši v bližini. Ko se je policija hiši približala, je pričel streljati na njo. Morali so hišo zažgati, predno so ga dobili ven, kjer je bil ustreljen takoj, ko se je pokazal.

POLICIJA "OBISKALA" PO-NOČNI LOKAL

Chicago, Ill. — Preteklo soboto zvečer so prikorakali v lokal Club Nagel, 1038 North State St., trije moški z dvema ženskama in naročili zganja. Komaj pa jim je bilo ustreženo, se dvignejo in napoveje presečenemu lastniku in vsem gostom aretacijo, ki so jo tudi takoj izvedli. Bili so to policisti in kapitan Delaney, ki jih je vodil, je izjavil, da je vedel, da se tukaj zbirajo sami bogataši. Ako pa se revnijim ljudem zaplenja njih domače pivo, je edino pravilno, da se tudi bogatašem ne dovoli uživanje dragih likerjev.

Konje merijo po pedi, ljudi po pameti.

Lastna hvala se po blatu valja.

Majhen lonček nenadoma skipi.

Celi svet je oko božje.

PRIPOROČILO IN NAZNANILO

Vsem našim naročnikom v državi Minnesota naznanjamo, da jih bo te dni obiskal naš potovalni zastopnik Mr. Frank Učar, ki je določen za državo Minnesota. On je pooblaščen pobirati naročnine in oglaševati za Amerikanski Slovenec ter sprejemati naročila za knjige, k jih ima v zalogi naša knjigarna. Rojakom ga prav toplo priporočamo, da mu grejo na roko in pomagajo širiti katoliški tisk.

Uprava Amer. Slovenca.

Hči cesarja Montezume

je povest, ki obsega štiri-čdeset vrlo zanimivih poglavij. Vsa so napeta, zanimiva in polna življenjske romantike. Čitatelji bodo s to povestjo uživali nekaj, kar se ne najde v vsaki povesti. Ta zanimiva povest začene v par dneh izhajati v listu "Amerikanski Slovenec", ter se bo vlekla več mesecev. Vsi naši naročniki so prošeni, da opozore svoje prijatelje in sosedje na to izredno zanimivo povest in jih naj nagovore, da si naroče list pravočasno, da bodo čitali povest od začetka.

VSAKDO

SE LAHKO OBRNE VSAK ČAS NA NAS V SLEDEČIH ZADEVAH:

- 1. Ako rabite kakoršnihkoli tiskovin.
- 2. Kadar si želite nabaviti kako slovensko knjigo.
- 3. Kadar rabite kake notarske ali druge legalne listine.
- 4. Ako rabite pomoči pri nabavi potnega lista za v stari kraj.
- 5. Potom nas si lahko preskrbite vozni listek (šifkarto) za katerokoli linijo za v stari kraj.
- 6. V našem uradu lahko vsak čas plačate račune za plin, elektriko in vodo.
- 7. Imamo zastopstvo od American Express Co. in izdajamo njene Money ordre in čeke.

Amerikanski Slovenec

1849 W. 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

Gospodin Franjo

ROMAN.
Spisal Podlimbarski.

Tako so napravili iz Vilarja zaradi njegovega visoko nad otok se dvigajočega, rogo-bornega pošterna nevarnega človeka, ki stoji na pragu veleizdajstva.

Lisinski je segel dalje v preteklost. Zahteval je od civilnega sodišča vse listine, nanašajoče se na Miloševićeva zločina, in temeljito jih je proučil. Daničino afero s kinžalom in Miloševićev ubeg na Vilarjevem konju je na široko razblinil. Zaslišal je bednega Bobojedca, in celo uradnik Hren je moral preden. Ta se je tresel za svojo reputacijo in je izpovedal, da je že davno vedel, kako se bo končala stvar z inženirjevo filantropijo, a sumnjivega ni videl na njem ničesar. Avditor je nakavkljal grmado novih sodnijskih spisov, v katerih bi se mimo njega ne bil izpoznal živ krst.

življenju, pobegnili v Črno Goro, v Srbijo in v Turčijo.

Vilar je pred vojaškim sodiščem trdokorno in dostojno, brez bojzani pobijal sumniččenja svojih nasprotnikov, ne da bi odnehal le za pičico od svojih nazorov. Odkrito in obzirno je govoril o Miloševićevi sestri. Ni zatajil simpatij do Jovice, do onega kaludžera, ki je kakor maščevalni bog proklinjal razvratne tujce, navalivše na posvčena tla Ozren-manastirja, ki je po nedolžnem trpel neznanse bolečine, prizadete mu po orožnikih, ki je, osumljen radi skrivanja orožja, sam šel pred sodišče izkazati svojo nedolžnost in pričat za Mušičevo: s toplimi besedami je govoril o onem Jovici; a harambaše Jovice ni opravičeval, dasi je tudi o tem sestavil neko vzročno dogodkov, ki žene nesrečnega in neprestano pregnanega človeka naposled v upornost. Kaj bi se ne vžgalo, ako se nabere toliko netiva! In bal se je zanj. Skozi okno svoje sobice je videl na kaznilnico, kjer je gospodaril ječar Meglič, videl je ono pot, po kateri so vedli tiste razburkane dni vsak teden na morišče po več Bošnjakov, ki so jih prijeli z orožjem v roki, ali pa takšnih, ki so dali hrano in zavetje upornikom. V pritličju postajnega poslopja so bile pisarne vojaškega sodišča in prav pod njegovo sobico se je nahajala prostorna soba za izpraševanje hu-dodelcev in prič. Kadar je bilo teh premnogo, se je vršilo izpraševanje, zasliševanje in obsodba na širokem, za postajnim poslopjem ležečem dvorišču, oddeljenem od kazinskega vrta z visokim zidom. Takrat je gledal Vilar na dvorišče, na nesrečne žrtve naglega sodstva. Kako hladnokrvno so se vedli ti nesrečniki! Skoraj bahato so šli v smrt v zavesti, da so mučeniki za neko idejo. Bal se je, da ne bi zagledal med njimi plemenite glave Daničinega brata, ki je posvetil svoje življenje trpljenju, ki mu je usoda s svojim trdim črtnikom zarisala v obliki znake sile in ro-koborne odločnosti, ki ga je določila za učitelja in preroka, ki je vzel na svoje rame križ trpljenja in v roku plamenice svobode. Naj je bilo v vstaških četah tudi mnogo razbojnikov, sina hercegovskega vojvode in Daničinega brata ni štel k njim. In ni ga videl med onimi, ki so šli v smrt.

Vilarja so pustili teden dni na svobodi. Ko pa so njegovih sovražnikov natolcevanja zmešala avditerjevo glavo, se je moral preseliti v preventivni zapor. Kot inteligentnega človeka ga niso izročili ječarju Megliču, ampak so mu odkazali sobico v poslopju vojaško-postajnega poveljništva, iz katere se ni smel ganiti. Senca veleizdajstva bi ga bila ugonobila, da ni imel na otoku svojega zaščitnika.

49.

Vstaja se je v februarju močno okrepila. Avstrija je pomnožila svojo vojsko v zasedenih deželah in v južni Dalmaciji za 50.000 mož. Začel se je krvavi ples po kraških planinah. Četovanje je na obeh straneh obteževala huda zima, sneg in deževje. Do konca maja 1882. l. je bilo 191 prask, pobojev in spopadov; pri tem so šteti napadi na pošto in na posamezne patrole. Goratemu ozemlju in sirovi zimski dobi primerno se je vršila ta dročna vojska med raztresenimi krdeli po skoraj nedostopnem razpečju. Vstaši so bili s strelnim in golim orožjem dobro preskrbljeni; večasi so uporabljali tudi kamenove plazove. Njih čete so se pojavljale zdaj tu zdaj tam, se spoprijemale z redno vojsko, za skrajne nevarnosti pa se umikale v gorska skrivališča ali pa izginjale mimo črnogorskih kordonov na nevtralnem ozemlje. V Črni Gori so pribegle čete včasih razorožili, toda kordonski kapitanji in obmejni župani so zatisnili oči, ako so šle prav tiste ali novo oborožene čete nazaj v Hercegovino ali v Krivošije. Vojaški krogi so prisojali vstašem veliko gibčnost in sposobnost za presojanje onih terenskih točk, s katerih sta bila bliskoviti napad in obramba mogoča. Čudili so se bistrosti njih vida in sluha ter njih spretnosti, kako so se umeli zavarovati z okopi in skalnimi ograda-mi. Posebno okretnost in drznost so pripisovali krivošijskim vstaškim krdelom. Proti njim je bila mobilizirana celo vojna mornarica. Krivošijci so bili zaradi svoje naglice v drznih napadih prava "gorska konjenica". Poleg Stojana Kovačevića so bili znamenitejši četovodje: Sali aga Forta (po domače: Salko Forta), že imenovani Pero Tunguz, knez Samardžić, begi Čengići in drugi. Padlo je v tej drobni vojni na naši strani 73 mož, 255 je bilo ranjenih, 8 pa pogrešanih. Koliko je poginilo domačega prebivalstva in koliko selišče je bilo požarih, nam ne pove nobena knjiga. Le toliko je znano, da so bile pokrajine ob črnogorski meji po zatrti vstaji prazne, ker so prebivalci ki jih je še ostalo pri-

Brigadir se je kot vrhovni sodni gospod in čuvarin vojaške pravice v tuzlanskem okraju zelo zanimal za inženirja. Odločil se je, da mu o pravem času izkaže milost zaradi lepega mostu, ki se je imenoval "generalova čuprija". Poklical ga je v svojo pisarno in sprejel zelo nemilostno. Tako mu je velela o-preznost. "Vas dolže nedovoljenih zvez z razbojniki," je rekel in njegov obraz je zdrknil v žugajoče poteze. "Iz poteka preiskave je najmanj to razvidno, da ste jim dajali potuho na vseh straneh. Pred nosom ste imeli orožnike, pa jih niste klicali

UMOR V JEZI
Na Dunaju je policija aretirala neko Emilijo Buchner, ki je vrgla v svojega moža, klenarskega pomočnika Ferdinanda Buchnerja lonce z vrele

vodo. Moža so z nevarnimi opeklami prepeljali v bolnišnico, kjer je umrl. Žena je dejanje takoj priznala in se zagovarja, da jo je mož toliko časa dražil in se ji pačil, da se je morala maščevati nad njim.

POZOR!

Najuspešneje zdravila na svetu izdelujem jaz. ALPEN TINKTURO zoper izpadanju in za rast las od katere preneha jo lasje odpadati in v kratkem času krasno izrastejo ako so še korenine na glavi. BRUSLIN TINKTU-RA zoper sive lase od katere vam po stanje lasje v par dneh popolnoma naturni kakor v mladosti. FLUID zoper REUMATIZEM in trganje pokosteh ozdravi to bolezen najdalje v 8smih dneh. ELZA zauba ozdravi vsako rano, opekline, bule in turo v najkrajšem času. Najuspešneje zdravilo zoper mozulce, lišaje, solnčnate pike, srbečo kožo in prahute na glavi. U-spešno zdravilo zoper kurje oči, bradovce, potne noge in debelo kožo na nogah. Imam še dosti drugih doma-ših zdravil, kdor bi rabil moja zdravila brez uspeha mi dvojno povrnem denar. Pišite po brezplačni cenik. Moja zdravila za Ameriko so v Washing-tonu registrirane in za Canado so re-gistrirana v Ottawa, Ont., Canada.

JAKOB WAHČIČ,
1436 E. 95th St., Cleveland, Ohio.

Tel. v uradu: Cicero 610.
Rezidenca: Cicero 4484.

DR. FRANK PAULICH

SLOVENSKI ZOBOZDRAVNIK

Urad:
2123-25 South 52nd Ave.,
CICERO, ILL.
(Poleg Elevatorja.)

Uradne ure: Od 9 do 12 dopol,
1 do 5 pop. in 6:30 do 9 ure zvečer.
—Ob središču od 9 do 12 dopoldne.
(47)

ČEMU
bi se mučili doma s perilom, ko vam operemo mi po nizki ceni. Mi pridemo po vaše perilo na dom in ga vam zopet pripeljemo na dom polklicite nas na telefon!

PARK VIEW WET WASH LAUNDRY CO.
FRAN GRILL, predsednik

1729 W. 21st Street, Chicago, Ill.
Tel. Canal 7172-7173

DR. J. E. URSICH
— Zdravnik in kirurg —
2000 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.
Uradne ure: 1 — 3 popoldne in 7 — 8 zvečer.
Uradni telefon: Canal 4918.
Rezidenčni telefon: La Grange 3966.
PO DNEVI NA RAZPOLAGO CELI DAN V URADU.

Prepričajte

se in pošljite

\$1

na upravo

AMERIKANSKI SLOVENEK

in prejemale bote ta zanimivi list za dobo 2 mesecev. Prepričali se bote, da je Amerikanski Slovenec list, ki prinaša svojim čitateljem zanimive povesti in romane, zanimive vesti iz slov. naselbin, dnevne svetovne dogodke in novice iz vaše rodne grude in da je Amer. Slovenec list, brez katerega res pravi Slovenec v Ameriki biti ne more.

PISANO POLJE

J. M. Trunk

Komunizem pri nas.
(Konec.)

Tudi v šolah rogovilijo komunisti. Tako je dognala komisija pri preiskavi. Ni ravno nobeno čudo. Naše javne šole niso komunistične, niti proti kakbi koga ideji, ampak brez božje ideje so, in vrlo pripravne za kak komunizem vsaj glede verske ideje.

Komunistična stremeljenja v šolah in pri šolski mladini so narekovana le tudi od namerana; to je razlika. Našli so pri deci pamflete, kjer je bilo zapísano: "Dol s šolami, dol z zastavo, dol z ravnatelji!" Učitelj je nerazodno mladini redkdkaj predmet ljubezni, navadno bolj predmet srda. Tudi mi paglavci smo se večkrat med seboj in na tihem menili, kako bi mogli kdaj našega učitelja, ki je bil dobra duša, namazati. Nerazodnost, ampak lahko zaplamti, ko kdo žerjavico v otroških srečih podpihuje.

Nemec ima izraz "Mädchen für alles". Vse se nekому obesi na vrat. Puzling, smešno. Ako pridejo kje, kakor zdaj tudi tu pri nas, s kakimi dokumenti, listinami, ki naj bi pričale proti komunistom, je odgovor prav tipičen: carski falzifikati, potvorbe caristov.

Nem, če so caristi še pri moči in volji, da bi s potvorbami hoteli komuniste podreti, ker vsaka potvorba se končno izjalovi.

V Ljubljani — v Ameriki.

Pri kavi v ljubljanski kavarni je pogovor in ta se glasi: "Da ne bo pomote: mislim namreč v družabnem življenju. In vsaj v mestih. V tem oziru se je treba poameričaniti. Ameriški 'standard of life' zahteva, da bodi tak in tak, da moraš vabiti prijatelje k sebi, da ne smeš biti sam vase in zase zaprt, da nosiš tako in tako nošo. In če tega ne storiš ter si še nadalje nekakšen hribovski Evropec, te nekako izolirajo in celo prezirajo. 'Standard of life' zahteva, da se prilagodiš in si v tem pravi Američan."

Standard of life, standard of life... seve, ker je kdo pač v Ameriki. Ze Rimljanje so rekli: "Romae romano vivito more — v Rimu kakor Rimljanje."

Ampak...

Gostija je v Ameriki, ker so dobili vsaj — prvega. Povabijo. Ne more kdo izostati, ker je to družabna zadeva in standard of life zahteva udeležbo. Ta standard pa zahteva tudi, da se odpre možnja. Kakih 50 do 60 dolarčkov, to je gola malenkost, saj noče biti več kak hribovski Evropec.

Ampak danes tu, jutri tam. Leta minejo.

Pride bolezen. "Standard of life" — hardinohamol... niti prave postelje ni, in če nastopi smrt in sledi pogreb, mora nekdo vzeti klobuk in iti od hiše do hiše, da nekaj kolekta, ker — standard of life je vse, prav vse pozobal, in za smrt ni ostalo ničesar.

Ni redkdkaj tako v — Ameriki.

STISKA RUSKI VERNIKOV

"Dni", pariško glasilo Evropejskega, prinaša dalje izredno pismo iz Tambovskega okraja, ki se v odlomku glasi: "Imamo nov verski zakon, ponujajo sedaj oblasti nam zaplenjene cerkvene prostore, a nihče jim ne zaupa. Pred vsem so cerkve oskrunjene drugič pa ne vemo, kaj bi z delovnikom. Preden so nam zaprli cerkev, smo imeli tekmo, tri let sedem župnikov, in smo končali v ječi. Če bi tudi mi našli osmega, čemu bi ga sodili na isto muko! Zda, je cerkev polna nesnage in propada, nam jo nudijo prostori. A če jo bomo popravili in nanovo posvetili, seveda bi do zahtevali od nas gorostasno najemnino. Dejali bodo: Če ne marate plačati, jo bomo zopet zaplenili. To slepomišenje nam je dobro znano. Zato ne kazite jo možje veliko veselja do vzletja cerkve. Sploh ne smete zdaj moliti, kakor je, bilo molit, v neki vasi so na tihem za župnika posvetili občinskih za pastirja. Komunisti tega niso zvedeli, a vaščani na tihem obhajajo praznike in krstijo otroke. Če pa kje hočejo ljudje, da bi hodil duhovnik okoli v svoji noši, tam bodite prej ali slej ostali brez molitve, brez pogreba in krsta. Smo zato nas vabijo — molite, da bi nas potem pregnali,

TISKARNA

AMERIKANSKI SLOVENEK

izvršuje vsa tiskarska dela točno in po najzmernejših cenah. Mnogi so se o tem prepričali in so naši stalni odjemalci.

Društva — Trgovci — Posamezniki

dobijo v naši tiskarni vedno solidno in točno postrežbo. Priporočamo, da predno oddate naročilo drugim, da pišete nam po cene. Izvršujemo prestave na angleško in obratno. Za nas ni nobeno naročilo preveliko, nobeno premalo.

Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.